

territorial integritet eller offentlig sikkerhed, for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden, for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, for at forhindre udspredelse af fortrolige oplysninger eller for at sikre domsmagtens autoritet og upartiskhed.

Der foreligger ikke afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om rækkevidden af artikel 10 i forhold til spørgsmål om dommers fremtræden i retsmøder.

5.2.3. Den foreslåede bestemmelse indebærer begrænsninger i forhold til retten til religionsfrihed og ytringsfrihed efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikler 9, stk. 1, og 10, stk. 1. Formålet med den foreslåede bestemmelse er imidlertid at varetage hensynet til, at dommere i retsmøder, dvs. hvor retten udøver sin judicielle virksomhed i forhold til borgerne m.v., fremstår neutrale, jf. punkt 1 ovenfor. Dette må antages at være et lovligt formål efter konventionens artikel 9, stk. 2 (beskyttelse af andres rettigheder og friheder), og artikel 10, stk. 2 (beskyttelse af andres rettigheder samt at sikre domsmagtens autoritet og upartiskhed). Den foreslåede bestemmelse må endvidere anses for at opfylde proportionalitetskravet i artiklerne 9, stk. 2, og 10, stk. 2 ("nødvendigt i et demokratisk samfund"), idet det er af væsentlig samfundsmæssig betydning at understøtte befolkningens almindelige respekt for og tillid til domstolene som den dømmende magt.

På denne baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede bestemmelse er forenelig med konventionens artikel 9 og 10.

5.2.4. Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14 skal nydelsen af de i konventionen anerkendte rettigheder sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

Bestemmelsen indeholder et forbud mod usaglig forskelsbehandling bl.a. i forhold til brugen af religions- og ytringsfriheden, jf. punkt 5.2.1-5.2.3 ovenfor.

Forbuddet indebærer efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at personer i sammenlignelige situationer som udgangspunkt skal behandles ens, og at en forskelsbehandling kan være berettiget, hvis den har et legitimt formål og står i rimeligt forhold til dette formål.

Da den foreslåede bestemmelse retter sig mod enhver fremtræden, der er egnet til at blive opfattet som en tilkendegivelse om et hvilket som helst religiøst eller politisk tilhørsforhold eller om en hvilken som

helst holdning til et religiøst eller politisk spørgsmål i øvrigt, og da bestemmelsen i øvrigt er båret af et sagligt hensyn til at sikre dommers neutrale fremtræden under retsmøder og ikke er mere indgribende end nødvendigt for at varetage det saglige hensyn, må bestemmelsen efter Justitsministeriets opfattelse antages at være forenelig med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14.

5.2.5. Artikel 18 i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder beskytter religionsfriheden, og artikel 19 beskytter ytringsfriheden. FN-konventionens artikel 26 indeholder et generelt forbud mod diskrimination. Artiklerne 18 og 19 svarer i vidt omfang til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikler 9 og 10. Disse bestemmelser kan efter Justitsministeriets opfattelse ikke antages at medføre en ændret vurdering i forhold til det ovenfor anførte.

5.3. EU-retten

5.3.1. Det følger af Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv, at ingen må udsættes for nogen form for direkte eller indirekte forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv på grund af religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering, jf. artikel 2, stk. 1. Efter det nævnte direktivs artikel 2, stk. 2, foreligger der direkte forskelsbehandling, hvis en person af en eller flere af de førnævnte grunde behandles ringere, end en anden i en tilsvarende situation bliver, er blevet eller ville blive behandlet, og der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis vil stille personer med en bestemt religion eller tro, et bestemt handicap, personer, som tilhører en bestemt aldersgruppe, eller personer med en bestemt seksuel orientering, særlig ufordelagtigt i forhold til andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt mål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige.

Da lovforslagets § 1 (forslag til retsplejelovens § 56) retter sig mod enhver fremtræden, der er egnet til at blive opfattet som en tilkendegivelse om et hvilket som helst religiøst eller politisk tilhørsforhold eller om en hvilken som helst holdning til et religiøst eller politisk spørgsmål i øvrigt, og da bestemmelsen i øvrigt er båret af et sagligt hensyn til at sikre dommers neutrale fremtræden under retsmøder og ikke er mere indgribende end nødvendigt for at varetage det saglige hensyn, må bestemmelsen efter Justitsministeriets opfattelse antages at være forenelig med direktivet.